

REVIEWS

<https://doi.org/10.17721/2522-1272.2019.75.12>

UDC 070:82-4(049.32)

To Get to Know the Personality (Review on: M. Yu. Voronova (2019), The Theory and Practice of a Publicistic Portrait: a Scientific Edition, LAT & K, Kyiv, 312 p.)

Oleksiy Pidlutsky

*PhD. (economic Sci), Associate Professor
Institute of Journalism, Taras Shevchenko National University of Kyiv
36/1 Illienka St., Kyiv, 04119, Ukraine*

Corresponding author's e-mail address: pidlutsky@ukr.net

ABSTRACT

The objective of the study is to analyze Malvina Voronova's monograph "The Theory and Practice of a Publicistic Portrait" on the basis of research of its content, as well as to identify its importance for scientific development of this issue in the Ukrainian journalistic science and further development of genre of a publicistic portrait in journalistic practice.

Methodology of the study. The methods of analysis of documentary sources, observation, selection, division and interpretation of theoretical material of the analyzed monograph, as well as analytical method are used in the research.

Results of the study. M. Voronova's monograph is the first comprehensive and in-depth study of the theory and practice of a publicistic portrait in the Ukrainian journalistic science. The author considers it not only as a journalistic genre but also more broadly as a socio-cultural phenomenon. The original classification of types of publicistic portrait is offered. The author managed to implement organically her own research concept in the monograph. Except the theoretical parts the availability of appendixes that allow generalizing the genre practitioners' experience attach particular importance to this monograph.

M. Voronova relies on a large volume of empirical data in her research and demonstrates the ability to conduct in-depth analysis of this data.

Conclusions. The peer-reviewed research is groundbreaking in the choice of topic and the quality of its development. It is a major contribution to further development of journalistic science, including genre studies. The monograph may also be useful for portraitists-practitioners for further upgrading their skills.

KEYWORDS: M. Voronova; publicistic portrait; literary portrait; political portrait; historical portrait.

УДК 070:82-4(049.32)

Познайомити з Особистістю (Рецензія на: Воронова М. Ю. Теорія та практика публіцистичного портрета: наук. видання. Київ : «ЛІАТ&К», 2019. 312 с.)

Підлуцький Олексій Георгійович, Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка, кандидат економічних наук, доцент,

Резюме

Мета дослідження – аналіз монографії Мальвіни Воронової «Теорія та практика публіцистичного портрета» на основі розгляду її змісту, а також виявлення її значення для наукової розробки цього питання в українському журналістикознавстві та подальшого розвитку жанру публіцистичного портрета в журналістській практиці.

Методи дослідження. При проведенні дослідження застосовується методи аналізу документальних джерел, спостереження, виділення, членування та інтерпретації теоретичного матеріалу аналізованої монографії, а також аналітичний метод.

Результати дослідження. Монографія Воронової є першим в українському журналістикознавстві комплексним і глибоким дослідженням теорії та практики публіцистичного портрета. Авторка розглядає його не лише як журналістський жанр, а й ширше, як соціокультурний феномен. Запропоновано оригінальну класифікацію видів публіцистичного портрета. Авторці вдалося органічно реалізувати в своїй книзі власну дослідницьку концепцію. Особливої цінності монографії надає наявність, окрім суто теоретичних розділів, додатків, які дають змогу узагальнити досвід практиків жанру. Воронова спирається в своєму дослідженні на великий масив емпіричних даних і демонструє здатність проводити глибокий аналіз тих даних.

Висновки. Рецензоване дослідження є новаторським за вибором теми та за якістю розробки цієї теми. Воно є серйозним внеском як у подальший розвиток журналістикознавства, зокрема жанрології. Книга також може бути корисною для портретистів-практиків для подальшого вдосконалення їхньої майстерності.

Ключові слова: М. Воронова; публіцистичний портрет; літературний портрет; політичний портрет; історичний портрет.

Пидлуцкий А. Г. Познакомить с личностью (Рецензия на: Воронова М. Ю. Теория и практика публицистического портрета: научн. издание. Киев : «ЛІАТ & К», 2019. 312 с.)

Цель исследования – анализ монографии Мальвины Вороновой «Теория и практика публицистического портрета» на основе рассмотрения их содержания, а также определение ее значение для научной разработки этого вопроса в украинском журналистиковедении и дальнейшего развития жанра публицистического портрета в журналистской практике.

Методы исследования. При проведении исследования применяется методы анализа документальных источников, наблюдения, выделения, членения и интерпретации теоретического материала рассматриваемой монографии, а также аналитический метод.

Результаты исследования. Монография Вороновой является первым в украинском журналистиковедении комплексным и глубоким исследованием теории и практики публицистического портрета. Автор рассматривает его не только как журналистский жанр, но и шире, как социокультурный феномен. Предложена оригинальная классификация видов публицистического портрета. Автору удалось органично реализовать в своей книге собственную исследовательскую концепцию. Особую ценность монографии придает наличие, кроме чисто теоретических разделов, приложений, которые позволяют обобщить опыт практиков жанра. Воронова опирается в своем исследовании на большой массив эмпирических данных и демонстрирует способность проводить глубокий анализ этих данных.

Выводы. Рецензируемое исследование является новаторским по выбору темы и по качеству разработки этой темы. Оно является серьезным вкладом в дальнейшее развитие журналистиковедения, в частности жанрологии. Книга также может быть полезна для портретистов-практиков для дальнейшего совершенствования их мастерства.

Ключевые слова: М. Воронова; публицистический портрет; литературный портрет; политический портрет; исторический портрет.

Монографія Мальвіни Воронової є першим в Україні і в цілому на просторах колишнього СРСР комплексним науковим дослідженням, присвяченим такому складному та цікавому жанру, як публіцистичний портрет. Науковою попередницею Воронової з певною мірою умовності можна вважати хіба що Тетяну Беневоленську, чия книга «Портрет современника: очерк в газете» було видано далекого вже 1983 р. в Москві [1]. Проте на це дослідження свій неминучий відбиток наклали ідеологічні штампи радянської доби та й аналізує Беневоленська реалії зовсім іншої епохи, ніж нинішня, а інформаційний простір сучасної України разуче відрізняється від аналогічного російського простору, не кажучи вже про простір радянський.

Таким чином Воронову можна вважати першопроходицею в розробці цієї теми. «Теорія та практика публіцистичного портрета» є систематизованим та доповненим узагальненням її численних наукових розробок згаданої проблематики [2–10]. Водночас дослідниця – не лише теоретик, а й практик: протягом багатьох років є членом редколегії журналу «Личности», очолювала як головний редактор журнал «Личности Украина». А основним змістом обох видань є саме публіцистичний портрет.

Таким чином, монографія попри високий рівень наукового аналізу позбавлена навіть тіні затеоретизованості, тісно пов'язана з реаліями сучасного українського інформаційного простору, дає конкретні відповіді на деякі виклики сучасного журналістського та літературного життя в Україні.

Структура книги є логічною і дозволяє достатньо повно та послідовно розкрити винесену в заголовок тему. Монографія складається зі вступу, десяти теоретичних розділів та чотирьох додатків.

Воронова розробила власну концепцію публіцистичного портрета не лише як жанру журналістики, а й набагато ширше, як соціокультурного феномена. «Етико-естетичні засади та гуманістична місія публіцистичного портрета виходять за межі прагматичних проблем інформації, – стверджує дослідниця, – адже пізнання внутрішнього світу людини наближає його до психології та філософії, а відтворення її неповторності силою слова – до художньо-поетичного мислення» [11, с. 54]. «Феномен документального портрета пов'язаний значною мірою з проблемами пам'яті та духовного безсмертя індивіда, – продовжує авторка монографії. – І професійна відповідальність публіциста полягає у раціональному фактологічному відтворенні (і збереженні!) індивідуальності у Слові» [11, с. 55].

Дослідниця пропонує власну класифікацію видів публіцистичного портрету. Особливостям літературного, політичного, історичного, творчого та інших типів портретів присвячено три розділи монографії.

Додатками до монографії є три інтерв'ю, проведених авторкою з провідними українськими практиками, які працюють в галузі портретно-біографічної творчості, та одне автоінтерв'ю, коли на питання відповідає вона сама. Всі чотири інтерв'ю базуються на питаннях, які протягом багатьох років ставили Вороновій, як викладачеві, студенти Інституту журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Відтак ці додатки можна розглядати як своєрідний (і вельми корисний) дороговказ для майбутніх генерацій українських портретистів.

Родзинкою видання стали епіграфи, майстерно підібрані авторкою до кожного розділу монографії. Ці висловлювання різних мислителів минулого і сучасності сприяють глибшому сприйняттю думок, викладених у тексті.

І насамкінець, слід відзначити оригінальне художнє оформлення та вишукану верстку книги, що вигідно відрізняє її від більшості наукових видань сучасної України.

References

1. Benevolenskaja, T.A. (1983), *A Portrait of a Contemporary: an Essay in the Newspaper*, Mysl, Moscow, 134 p.
2. Voronova, M.Yu. (2003), "The author's position and the author's "I" in the political portraits-books", *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of Institute of Journalism]*, vol.13, pp. 59-65.
3. Voronova, M. Yu. (2011), "A critical-biographical literary portrait: a publicistic concept of the genre", *Zbirnyk Prats Naukovo-Doslidnoho Instytutu Presoznavstva [Collection of Research Papers of the Scientific Research Institute of Press Studies]*, no. 1 (19), pp. 319-329.
4. Voronova, M. Yu. (2004), "The methods of creating literary portraits", *Obraz [Image]*, no. 5, pp. 48-53.
5. Voronova, M. Yu. (2011), "A personality in a publicistic portrait: knowledge and expression in a word", *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of Institute of Journalism]*, vol.43, pp. 106-110.
6. Voronova, M. Yu. (2004), "A portrait and a biography: the essence of genres", *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of Institute of Journalism]*, vol.17, pp. 44-50.
7. Voronova, M.Yu. (2010), "A publicistic portrait: methodological foundations and modern model", *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of Institute of Journalism]*, vol. 41, pp. 42-46.
8. Voronova, M. Yu. (2006), "The role of comparison in a literary-critical portrait (psycholinguistic aspect)", *Visnyk Kyivskoho Natsionalnoho Universytetu im. Tarasa Shevchenka : Serii "Zhurnalistyka" [Bulletin of Taras Shevchenko National University of Kyiv : Journalism Series]*, no. 14, pp. 55-59.
9. Voronova, M. Yu. (2002), "A modern portrait: the problems of a genre", *Naukovi Zapysky Instytutu Zhurnalistyky [Scientific Notes of Institute of Journalism]*, vol. 8, pp. 145-149.
10. Voronova, M.Yu. (2003), "The phenomenological content of a publicistic portrait", *Obraz [Image]*, no. 12, pp. 11-19.
11. Voronova, M. Yu. (2019), *The Theory and Practice of a Publicistic Portrait: a Scientific Edition*, LAT & K, Kyiv, 312 p.

Submitted on 27.09.2019

Список літератури

1. Беневоленская Т.А. Портрет современника : очерк в газете. Москва : «Мысль», 1983. 134 с.
2. Воронова М. Ю. Авторська позиція і авторське «я» в політичних портретах-книгах // Наукові записки Інституту журналістики. Том 13. 2003. С. 59–65.
3. Воронова М. Ю. Критико-біографічний літературний портрет : публіцистична концепція жанру // Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. 2011. Вип. 1 (19). С. 319–329.
4. Воронова М. Ю. Методи творення літературних портретів // Образ. 2004. Вип. 5. С.48–53.
5. Воронова М. Ю. Особистість у публіцистичному портреті : пізнання й вираження в слові // Наукові записки Інституту журналістики. 2011. Том 43. С. 106–110.
6. Воронова М. Ю. Портрет і біографія : гранична сутність жанрів // Наукові записки Інституту журналістики. 2004. Том 17. С. 44–50.
7. Воронова М. Ю. Публіцистичний портрет : методологічні засади і сучасна модель // Наукові записки Інституту журналістики. 2010. Том 41. С. 42–46.
8. Воронова М. Ю. Роль порівняння в літературно-критичному портреті (психолінгвістичний аспект) // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка : Серія «Журналістика». 2006. Вип.14. С. 55–59.
9. Воронова М. Ю. Сучасна портретистка : проблеми жанру // Наукові записки Інституту журналістики. 2002. Том 8. С. 145–149.
10. Воронова М. Ю. Феноменологічний зміст публіцистичного портрета // Образ. 2011. Вип. 12. С. 11–19.
11. Воронова М. Ю. Теорія та практика публіцистичного портрета: наук. видання. Київ : «ЛАТ&К», 2019. 312 с.

Надійшла до редколегії 27.09.2019